

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Ortl de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
Trănită pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napoiază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Ultrașovinismul.

(*) Se întâmplă câte odată ca vre-un ziar maghiar să-și dea și el seamă de răul imens ce rezultă pentru patria comună din șovinismul fără margini al Ungurilor.

Astfel, însuși „Magyarország“, organul celui mai șovinst Ungur, în numărul său dela 29 August a scris următoarele:

„Totuși de aceea, politica ultrașovinistă nu are loc și îndreptățire, în Ungaria; pentru-că necunoscând, față de tendințele naționalităților, alt procedeu decât prigonirea, apăsarea și înăbușirea brutală a ori-cărei manifestări, înstrăinează și amărește neamurile nemaghiare de statul național, între popoare ridică o de despărțire și astfel slăbește, strimțează și subminează bazele statului național. Consecvența logică a acestei politici este că nu este în stare să apere drepturile întregii națiuni de atacurile din afară, pentru-că ea însuși crează înăuntrul elementele nemulțumite pe care influențele externe le pot folosi în contra, așa că luptă-voința celor d'afară statul e silit să o cumpere prin anume concesii. Eată cum politica strimțată ultrașovinistă slăbește forța națiunii.

După-ce arată că Ungurimea a trănit însă pe guvernul lui Bánffy, care făcea acea politică brutală ultrașovinistă, ziarul lui Ugron și Bartha urmează:

„Scopul final al politicii naționale maghiare nu poate să fie altul decât să devolve și să utilizeze în folosul statului forțele naționalităților.

„Pentru a ajunge la scop, primul lucru ce trebuie să facem este să ne cunoaștem. Chestia naționalităților să nu fie o rană acoperită care sub bandajul ce o acoperă se înveninează tot mai tare“.

Ca concluzie, ziarul maghiar învins naționalitățile în parlament, ca acolo să-și descopere durerile și pe cale parlamentară să se caute o leac.

Nu voim să polemizăm cu ziarul maghiar și să-și spunem că Românii au fost ei în parlament, dar' i-au scos Ungurii și nu au voit să-și lase să revină nici mai târziu. Tot așa, ni-am spus noi de mult durerile și nu e Ungur mai cu carte care să nu știe că legea naționalităților nu se execută.

Inregistrăm însă scrierile ziarului independist, mai ales că nici odată el n'a scris în ton așa de cuminte.

A fost destul să atingă numai această coardă, și Bánffy sare ca mușcat de

șearpe întru a combate pe „Magyarország“, al cărei patroni vor să dărime clădirea millenară a statului maghiar și să corupă spiritul eminate național al adevăraților „patrioți“.

„Hotărît, ne este rușine de asemenea fel de gândire“ — scrie Bánffy în numărul dela 30 August al organului său. „Va să zică — urmează fostul pandur — ca Ungaria să fie deplin întreagă, are nevoie să recunoască naționalitățile? Pasivitatea lor ar însemna o Ungarie ciuntită? Dacă asta ar fi scris într'un ziar românesc, poate că și Széll ar porni proces. Este scris însă în „Magyarország“, care numise pe Bánffy trădător pentru-că grațiasse pe memorandiști“.

Așa grăește Bánffy.

El uită că naționalitățile sunt recunoscute deja prin legea dela 1868, el crede a servi țerii dacă sbieară împotriva Ungurilor cari încep a se cuminti, fie și incidental.

Trist pentru stat nu este însă numai faptul că se găsește smintiți ca Bánffy, ci îngrijitor e că se găsește o mulțime de Unguri cari aprobă lupta lui desmățată și cugetă poate mai rău înlăta ce vine vorba despre naționalități. Așa că o să treacă încă multă vreme până să mai auzim un organ maghiar combatând ultrașovinismul.

Regele Carol I. al României a p'ecat din Isehl ieri la oarele 10 a. m., plecând la Salzkammergut. Monarhul nostru a petrecut la gară pe înaltul oaspe, unde s'au despărțit în chip cât se poate de cordial, îmbrățișându-se de mai multe ori.

Ultima sesiune politică a parlamentului ungar se începe acum în septemăna viitoare. Actul prim va fi: **consiliul de miniștri**, ce se va ține Mercuria viitoare. Parlamentul, ales în anul 1896, își începe deci ultima sa sesiune din periodul actual. Intre agnedele, ce pe lângă budget vor fi puse pe biroul Camerei, cea mai însemnată va fi: **anunțarea solemnă a căsătoriei arhiducelui Francisco Ferdinand și înarticolarea ei în lege.**

Bánffy face și pe șiretul. În numărul din urmă al ziarului său „Magyar Szó“ se năpustește cu furie asupra prim-ministrului Széll, atribuindu-i o serie întreagă de „trădări“, și conchizând că era Széll este cea feroasă perioadă din istoria patriei, în care Ungaria este dată pe mâna Papet și împărțită între naționalități și alte bătădării cu greu de închipuit. Dar' în dosul acestei campanii ce se ascunde oare?

„Hazánk“ ne aduce textul unor reversali Bánffy-Schlesingeriane, împărțite între alegătorii din Leopoldstadt (Lipót város) și iscălite numai de Solomon și Ignafi.

Asta-i asta! Ca să dea Ifig bani pentru alegeri, trebuie să-l proclamăm de salvator

al „națiunii singur elcătuitoare“, să dai în cruce, să isbești în elementele constitutive ale patriei, și să-ți înspăimēați pe Silberstein cu stafia creștină ca lege și neseminitabilă ca neam.

Moise a scos abia apă din peatră; Bánffy scoate bani de la jidan. E șiret!

Uniunea studenților latini. Am anunțat la timpul său că în ziua de 12 August s'a constituit la Paris „Uniunea studenților latini“, în mijlocul unui entuziasm general. Ziarul „L'Epoque“ ne aduce un raport amănunțit asupra sedinței inaugurale, în care remarcăm cu bucurie entuziasta înfrățire a tinerei generații din neamurile latine, precum și dragostea deosebită cu care au fost îmbrățișați Românii de frații din Apus! Dl Tissier, președintele adunării proclamând „Uniunea“ de constituită, își încheie vorbirea prin cuvintele: Uniunea studenților latini nu este de cât preludiul Uniunii latine. Această grandioasă uniune a fost deja anunțată prin geniul lui Garibaldi și al lui Victor Hugo, ear' ceea ce promite geniul, împlinește natura întotdeauna a zis Schiller.

Situația în Austria.

Cu toate silințele ce și-a dat prim-ministrul Körber de a pune odată pe cale bună situația politică din Austria, cu toate planurile sale chibzuite și aprobate, cu cât se găsește mai aproape de a-și începe activitatea împăcuitoare, pare a se apropia și ziua din urmă a guvernării sale.

Ziarul tinerilor cehi „Narodny Listy“ eută cum își fixează atitudinea față cu încercările lui Körber:

„Noi voim să ducem constituția din Decembrie și centralismul la absurd, și poporul nostru își dă seamă că în lupta pentru interese atât de mari se cer și sacrificii mari... Nu știm cu ce sentiment și ar trimite acest popor pe reprezentanții sei la Viena, dacă aceia ar hotărî să capituleze, și dacă fără nici o cauză, sau numai din cauză că germanii nu vor ca drepturile poporului ceh să se valideze, ar decădea la rolul de păpușe opozițională în parlament. Sau are Körber curajul ca să valideze dreptul și adevărul față cu germanii și atunci să dovedească aceasta prin fapte; sau n'are acest curaj, — ear' atunci am fi nebuni, dacă pentru gustul lui, fără să avem speranță că vor fi recunoscute drepturile noastre naționale, am depus armele“.

Știrile din urmă sosite de prin cercurile hotărîtoare nu sunt cătuși de puțin favorabile pentru situația ministerului Körber. Se pomenește chiar numele celui ce ar fi să-și urmeze la cârma statului în cazul când conferințele sale cu șefii de partide n'ar duce la rezultat. Urmasul lui Körber ar fi să fie marchizul Bacquehem.

La rândul său, viitorul prim-ministru ar fi să-și înceapă cariera cu tratările cu partidele, ș'apoi ar mai convoca și parlamentul din când în când. Pe această cale poate că s'ar ajunge mai apoi la impunerea noului regulament parlamentului și a noii ordini electorale.

La absolutism n'are să ajungă la nici un cas, căci Maiestatea Sa se opune cu hotărîre la aceasta.

Maghiarii

in luptă cu

Ovreismul.

(b.) A trebuit — „post tot discrimina rerum...“ — să ajungem noi, generația de azi a Românilor din această țeară, ziua, ca să le punem sub nas Maghiarilor și un titlu ca cel din fruntea acestui articol.

De când Dumnezeu împreună ne-a lăsat să viețuim pe acest petec de pământ cu Maghiarii, situația noastră totdeauna a fost din cele mai dificile. Fost-am, și suntem și azi, huițuți și striviți de dinșit pe toate terenurile vieții publice a statului. Călcături-ni-s'au în picioare, ca și azi, drepturi și interese din cele mai sfinte; suferit-am nedreptăți și schingiurări din cele mai strigătoare la ceriu, numai fiind-că Românii am fost lăsați de Dumnezeu în țeara noastră strămoșească, pe care Maghiarii numai după veacuri în urma noastră au venit să o cunoască. Fost-am și suntem timbrați din partea lor ca răi patrioți în propria noastră patrie, și trădători de patrie am fost stigmatizați, numai fiind-că datorii și drept prin legea firii și prin legea omenească aveam asigurat, ca strins și cerbicoși să ținem la limba, la legea și la obiceiurile noastre străbune.

Atitudinea și faptele noastre în viața de stat totdeauna i-au desavuat. Am trecut prin toate vijeliile veacurilor și am rămas cum Dumnezeu ne-a lăsat, aceea ce suntem și azi. Câinii au lătrat și caravana a înaintat. Si azi stăm în fața adversarilor cu fruntea senină și cu conștiința împăcată. Suntem popor de ordine, cu dor de înaintare și cu viitor în lumea aceasta.

Trădători de patrie! — Nu-și dă seamă agresorul, cât de gravă e vorba aceasta la adresa unui popor cu trecut istoric în patria sa proprie!

Dacă frunzărăm istoria acestei țeri, — casuri găsim, din cari tocmai invers, noi am puté face invinuirea, celor ce nouă ni-o aruncă în față. — Dar să nu scrutăm, ci să ne oprim la actualitate.

De câte-va zile mai ales, presa maghiară e în plină ferebere. Deocamdată numai presa.

Nu mult însă o să treacă, până când fereberea aceasta va trebui să străbată și în păturile mai adânci ale societății maghiare, care atât de mult a resfătat la sinul său elementul ovreesc cutropitor, care poartă vina la atâtea rele și neînțelegeri între Maghiarii hegemoni și între celelalte popoare autochtone ale patriei.

Mai ales dela introducerea legilor politice bisericesti, presa maghiară se găsește divizată în două tabere, cu totul inegale. Una, reprezentată în deosebi și abia priu două foi maghiare („Alkotmány“ și „Hazánk“), stă în serviciul și n'apărarea intereselor rasei maghiare, ear' ceealaltă, reprezentată prin întreagă presa maghiară jidovită, — cu mare aparat

sustine indeosebi specula și mișelile elementului ovreesc, spre răul Maghiarilor și în detrimentul marilor interese obștești ale patriei comune.

Ne sunt încă în proaspătă memorie casurile cu insultarea atât de temerară a crucii sfinte și a emblemei țerii, mai întâiu în capitală, la noua universitate ungurească, ear apoi în provincie, chiar în ziua jubileului Majestății Sale, încoronat cu sfânta coroană, insultată de fiul unui neam de oameni parveniți.

Incepând dela ministrul, până la cel din urmă pandur, Maghiarii porniseră „cercetare” pentru eruarea păcătoșilor. Asta însă — numai pentru ochii lumii. Curagiu n'au avut patrioții pentru căutarea și pedepsirea criminalilor, căci e temut azi în Ungaria terorismul ovreesc, și la rezultatul cercetării pornite „nu s'a putut ajunge!”

Un rezultat însă, cu toate acestea, s'a ajuns: îndârjirea și pășirea tot mai agresivă a elementului ovreesc în contra maghiarimei catolice, și baterea în retragere a Maghiarilor în fața acestui element pervers și distructiv.

Ce-i drept, a produs cazul acesta și un fel de receală între o seamă de universitari și între colegii lor perciunați. Dar acești din urmă tocmai susținuți și spriginiți de presa jidovită, au devenit tot mai agresivi, și în societate separată s'au grupat, pentru-ca să susțină lupta împotriva colegilor maghiari, treziți din buimăceala lor filosemită.

Și azi? Cum stau azi lucrurile, chiar acolo în capitala țerii?

Sub presiunea ovreismului, ministru și poliție, au rămas desarmați și amuțiți stau, tocmai când o datorie sfântă și patriotică aveau să-și implinească.

Mai mult! Fiind-că din toate foile patrioților, singura „Alkotmány” mai rămăsese fidelă steagului și apărătorea crucii insultate, — ovreimea nu s'a liniștit, până n'a resculat procuratura de stat, până-ce n'a trântit foii maghiare proces de presă: pentru „*agitație contra naționalității și confesiunii*”!! — Eată dar' un rezultat real în cauza apărată de „Alkotmány”.

Acum, că zilele trecute senatul universitar din Budapesta a descoperit

rit între universitari o societate, constituită în ascuns, fără statute, de studenții perciunați ai universității și a declarat-o desființată, ear' corifeilor ei li-a aplicat o pedeapsă, dictată de însuși regulamentul universitar: — toată presa jidovită, ca la comandă, dă asalt asupra senatului și a rectorului universității; spumegă de mânie și insultă, cum rar s'a mai pomenit, autoritatea celei mai înalte școale din țeară, numai fiindcă în cazul de față și-a făcut și ea datoria Ear' Maghiarii — stau uimiți și zăpăciți în fața terorismului ovreesc, și de frica lui se prepară, par'că, de-o nouă retragere.

Însuși foii de-ale guvernului, alăturarea cu gazeta lui Bánffy, toate dau focuri asupra rectorului și a senatului universitar, luând apărarea Ovrelor.

Când însă tinerimea noastră universitară este șicanată și prigonită pe nedrept și numai fiindcă-și implinește datoria, ce nici odată nu este în contrast cu *căderatul* patriotism, — atunci presa maghiară toată, începând dela „Alkotmány” până la foia lui Bánffy, — isbește cu turbare tot numai în cel nedreptăți.

Mai pot atunci Maghiarii și mai au ei dreptul să conteze macar la spriginul și la bunăvoința noastră, când se ved amenințați în propriile lor interese și de preținșii lor prieteni?

Ar fi vremea, ca Maghiarii să prindă odată minte, să-și cunoască atât prietenii, cât și dușmanii, și să nu-î caute acolo, unde nu sunt.

Scrisoare din Sibiu.

29 August.

P'acel se comentează viu faptul, că „autorizata” n'a avut un singur cuvânt la adresa prelaților români gr. cat. din Blaj și Lugoj cari s'au dus împreună cu episcopul Szabó, la serbările maghiarilor catolici. Lumea se întreabă: cum se face, că „autorizata” nu zice nimic, ea care declarase „trădător” pe întreg Sinodul aradan din cauză că alesese episcop pe P. S. Sa Goldis. Care să fie explicația? Unii zic că organul dlor Rațiu-Coroianu și Tilea țin să menag-ze pe blăjenți în schimbul spriginului ce ei au dat

într'una dlor Tilea când cu candidarea în direcția „Albinei”, unde de vre-o nouă ani dl Tilea candidează și — cade într'una. Ear' pe episcopul dela Lugoj, după ce l'au înălțat atât de mult, chiar dacă n'ar fi alte motive, e de înțeles că le vine greu să-î dăscălească.

Am văzut apoi că reproduceți din organul dlui Rațiu în feșta privitoare la ultima condamnare a dlui Andreiu Baltes pentru articole „agitatorice” apărute în „Foaia Poporului”. Și nu faceți nici un comentariu! Se vede că nu știți cum stă treaba și ce s'a petrecut.

Era băător la ochi întâiu de toate faptul, că *azi de iute* a fost osândit dl Baltes și fără să ajungă înaintea juraților. Și mai ales că autorizații sunt foarte scurți la vorbă, deși altă-dată, când o vorba de proces de presă, face adevărat tărăboiu...

Eată ce stă în dosul perdelei:

„Foaia Poporului” nu mai este foaie politică, din simplu motiv că *chivernisătorii „avrii naționale”* i-au ridicat cauția și au lăsat-o așa numai ca foaie literară și economică. Dl Silvestru Moldovan redactorul ei, căel Baltes știu ce rol joacă, deprins fiind cu cele politice, a scris articoli de cuprins politic și astfel a contra-venit legilor... Nu e vorba deci că a agit, ci că a scris politică, ceea ce „Foaia Poporului” nu mai poate să facă, *neavând cauție*.

Asta i situația doct! *Venerabilul șef e pe la băi ear' „Tribuna”* fără cauția întregită și „Foaia Poporului” nu mai are cauție de loc.

Și încă ceva: a dispărut și librăria. Vechii tribuniști au cheltuit zeci de mii florenți ca să întemeieze *Biblioteca populară*, care era fala librăriei. Sub dl Rațiu care a ajuns la „*averea națională*” fără să fi dat vre-o dată un ban pentru scopuri naționale (vorbiu de cele întemplate dela 1892 încoace!), s'au dus și cauțiuri și librărie.

Azi mâne ajunge și casa din strada Poplăcii la licitație și comedia tristă se sfârșește.

E.

Din România.

Conflictul româno-bulgar.

„*Constituționalul*” într'un răspuns, pe care-î dă „*Voinței Naționale*”, arătând că asasinatale sefșite de comitetul macedonean, interesează ordinea publică pentru toată Europa, lasă de aci înainte

judecata afacerii în cercetarea state'or europene.

Aflăm — zice „*Aj. N. Naț.*” — că dacă guvernul român nu va fi satisfăcut de cel bulgar nici în urma intervenției Europii, atunci România va avea mână liberă de a-și lua satisfacție pe calea armelor.

Cum se vede, situația se complică din fie-ce moment, cunoscut fiind, că nici un guvern bulgar nu se va găsi care să ia măsură în potrivea lui Sarafoff.

Se afirmă, că *M. Sa Regele Carol a luat cu sine la Ischl o copie de pe dovezi cele mai puternice din dosarul instrucțiunii în afacerea asasinării lui Mihăileanu.*

Bulgarul Anastasie Damianoff, cunoscut în Craiova și care a fost arestat Marșeare în Capitală, a mărturisit la instrucție, că a avut înțelegerea de a cunștra un număr însemnat de srme pentru a le furniza revoluționarilor bulgari. Asupra lui s'au găsit numeroase scrisori cifrate. Se știe că se va găsi cheia acelor scrisori.

Convenția vamală și comerțului cu Turcia.

„*Monitorul Oficial*” apărut Miercuri în mod excepțional, conține următorul comunicat cu privire la aranjamentul convenției vamale și comerciale dintre România și Turcia.

Eată-î:

„Negocierile cari se urmau între guvernul regal român și guvernul imperiului otoman au putut ajunge la bun sfârșit, la 15/28 August, s'a încheiat o învoială prin care ambele guverne restabilesc, cu începere din ziua de 19 August (1 Septembrie) 1900, regimul vamal și comercial, care exista pe temelii Convenției care a expirat la 15/27 Februarie 1903.

„Aranjamentul acesta este încheiat pe un termen de 10 luni, până la data de 18 Iunie, (1 Iulie), 1901. La expirarea acestui termen, amândouă părțile își reiau libertatea lor de acțiune, în materie de vamă și de comerț, dacă în acest interval nu se poate ajunge la încheierea unei convenții definitive”.

Grecii

și

Conflictul româno-bulgar.

Ziarul atenian „*Nea Ellas*” scrie următoarele cu privire la conflictul româno-bulgar:

„Omorul săvârșit în mijlocul orașului București, de către bulgarul Dimitroff asupra macedo-românului, profesor superior și gazetar, Mihăileanu, aruncă deplină lumină asupra relațiilor existente între România și Bulgaria. Într'adevăr, o oare care receală. La multe state, și mai cu seamă la cele din Peninsula-Balcenică, vecinătatea devine tot de-auna pretext de ură și de neprietenie. Provincia Dobrogei pusă la frontiera româno-bulgară, pe care congresul din Berlin a ce-

„Jourfix”-ul soției mele.

de

M. Fiola.

La noi în comuna Golești nu ține nimenea jourfixe, decât soția farmacistului, a doctorului, a perceptorului, a controlorului, și în sfârșit soția administratorului; însă decând ficia mea cea mai mare a trecut de optsprezece ani, eară cea mai mică, Elena, a implinit șasăsprez ce anișori, soția mea nu vrea să rămână mai pe jos, ci vrea cu ori-ce preț să intre în lumea elegantă și să aibă și ea un jourfix al ei, întocmai cum are o umbrelă, o pălăria nouă, sau o jachetă de catifea. Ce sârăcie, mai al tu trebuință de jourfix? am întrebat-o supărat când mi-a descoperit întâia-oară ideea aceasta. Tu în fie-care săptămână ai șapte zile de primire și perceptorul și spîterul nu lipsește nici-odată. Pentru-ce vrei tu să te amesteci în meșteșugul lui Dumnezeu, să ai și tu ziua ta specială? — Durere, persoana mea impune grozav de puțin soției mele, și în considerarea argumentelor sale pline de forță, n'am avut ce să fac, decât să-mi dau învoirea. Se înțelege dela sine, am protestat cu toată hotărîrea de a lua și

eu parte la jourfix. Astfel, de câte-ori se ține jourfix, stau mereu la cafenea, și prin urmare nici nu visez ce se petrece la mine acasă în toată joia după-amez. Odată însă foia s'a întors. S'a ivit pe orizont adevăc o nouă putere, tinerul inginer Cântăreanu, care putea să fie o partidă foarte bună pentru Maria noastră. Nu știu unde l'a pescuit soția mea, probabil la balul din urmă al meseriașilor, și astfel ea este de părere, ca eu să stau acasă la jourfixul următor, ca să scap câte-va vorbe discrete privitoare la zestrea Mariei. Deși am făcut o foarte blândă opoziție, n'am reușit; soția mea m'a numit om barbar, tată fără suflet, căruia nu-î pasă dacă fetele sale încăruntesc nemăritate, numai ei să-și aibă partidă la de taroc; în sfârșit considerând că și fetele începuseră a urla grezav, am promis să stau acasă în Joia cea mai de aproape.

Astfel am aflat ce va să zică un jourfix. La o adevăcă nici nu-î lucru prost! Tinerii cavaleri sunt poftiți și nutriți cu toate soiurile de lucruri dulci. Soția mea are în jurul său totdeauna o gardă supusă în toate împrejurările. Această gardă are deosebite scopuri. Cei mai frumușei au să facă curte soției mele; aceștia sunt cavalerii eleganți ai jourfixului. Cei spirituali și distinsi: un fost redactor și avocatul Lungu, sunt de față ca să năcșjească pe amicele sale și să le

facă s'o invidoze; aceștia sunt cavalerii intriganți și malițioși, și în sfârșit cei neobosiți și binecreștiți au datoria să danseze cu soția mea, ca nu cumva, în considerarea vrfștelor sale cam înaintate, să rămână nejuccată; aceștia sunt cavalerii dansatori. Eată motivele egoiste ale jourfixelor soției mele! Mai au însă și un scop cevaș mai nobil și mai practic. Ea adevăc își alege pe tinerii cari ar fi potriviți de gineri pentru noi: pe tinerul Cuteanu care are să mostenească o avere formidabilă după tatăl său, pe doctorul Guturai cu o numeroasă clientelă, sau pe forestierul, un om cam bătrân dar foarte avut; aceștia sunt cavalerii favoriți. Ea deprinde în toată forma pe tinerii aceștia ca pe viitorii gineri și li însoară în idee cu ficele noastre. Se pronunță asupra faptelor lor, le face admonițiuni părintești, li hrănește cu prăjituri și bomboane de șocolată, și cu mult tact știe să le aprindă călcăile pentru Maria sau pentru Elena.

Firește, toate aceste mici măsuri practice le-am aflat numai după-ce am fost introdus în jourfixul soției mele. Pot zice că dela început deja nu mi prea veneau la șocoteală. Era chiar lucru penibil pentru mine. În alte zile o luam de dreptul la cafenea, astăzi, astăzi trebuie să mi schimb ghețele, să mi pun redingota și să eam o batiștă curată în salon mobilele îngrijite, pe jos covoare nouă, în bucătărie rluși întregi de

cafea și șocolată. Fcele mele dispăruseră din ochii mei, retrase în odăea lor cetau fraze de spirit răsfoind ceva Enciclopedie; în vremea aceasta soția mea umbla sus și 'n jos prin sală recitând: „*Moderna viorică la umbă se ascunde de-a șocotelii splendoare*”. Băiatul meu, un copilăndu, mlătrăta o vioară atât de fioros, încât m'ama se văta în tonurile cele mai deșdăjduite — acestea erau cele din urmă pregătiri pentru jourfixe.

Însfârșit erau patru oare. Din dosul perdelelor soția mea privea la stradă. Fick veste începe a înjura într'un mod păglău. Comisăreas: asta fudulă și plină de venă trebuie să fie tot-deauna cea dintâia? atîgi dînea. Am invitat-o numai fiind că este rea de gură peste măsură, și ea se grăbește, nu cumva să vină prea târziu, ca și căel ar vrea să nu mă păgubească nici un singur moment cu prețuita sa prezență. Comisăreasa intrase deja în salon. Soția mea o trbășșă, o încără de sărutări și era atât de emoționată, încât o năpădiră lacrimile. Imediat i-a vârlit în gură o bombonică de șocolată.

(Va urma.)

de România, dar care este locuită în mare parte de bulgari, este moșorul intriilor și al animosităților dintre aceste două state. Din cauza aceasta există în România o parte de cetățeni și gazetari, cari cer războiul cu Bulgaria. Este îndoielnic, dacă regele Carol are dispoziția de a se supune cererilor dorințe. Monarhul acesta, încercat fiind de lauri războiului din 1877, găsește mai multă plăcere în alcătuirea istoriei sale decât în lecțiile pe care ar pute să le dea celor de peste Dunăre.

De altă parte și prințul Bulgariei, cu aerul său de fanfaron (mai bine zis tiranic), este destul de prevăzător, ca să nu lase jocul să îl târască curcaval dela Plevna și dela Grivița.

Ura aceasta dintre Români și Bulgari a luat o intensiune mai pronunțată acum în urmă, din cauza omorului săvârșit atât de sălbatic asupra zisului profesor. Pe când românii se tundeau să adevărate existențe lor în lume, Bulgarii se împotrivesc în contra acestei lupte a lor, depășind nu numai bunele conveniențe internaționale, dar și cele mai elementare obligațiuni de bună-vecinătate, ajungând la excase barbărie și sălbatică. Profesorul Mihăileanu, care a fost atât de mișelește și oribil omorât de sălbaticii veniți din fundul Mongoliei, este săvârșit ca scria cu multă înverșunare în privința Bulgarilor și îi combătea pe toate căile în România, dar ori-cât ar vedea cineva simțind această exagerată, niciodată nu va îndreptăți crima odioasă, săvârșită asupra lui, care va rămâne în veac ca o pată criminală asupra autorilor ei. Este de remarcat, că acest omor este al treilea săvârșit de Bulgari în România din motive politice, celelalte două omoruri însă, făptuite de Bulgari asupra conașionabilor lor, nu au provocat indignarea Românilor atât, cât acest omor, săvârșit chiar în capitala țării și în contra unui patriot român.

Presă întreabă cu drept cuvânt serie articole înflăcărâte contra Bulgarilor; această atitudine o ia mai cu seamă presa română, prin faptul că armata română a combătut cu jertfele ei la liberarea Bulgariei de sub Turci și din cauza că această armată, care a știut să birue pe Turci la Plevna, va și să pozeze la respect, mai cu seamă pe aceea a Bulgariei, aflate în stare de sălbaticie.

Din Munții-Apuseni.

Zlatna, 28 August.

Teatru și petrecere. Conduc de dorul să vedem și auzi prestațiunile tinerimii din Zlatna, ca deosebită curiositate am organizat seara zilei de 15/28 August a. c., pe când tinerimea avea să ne arete ceea ce poate produce. Programul cuprindea în sine două declamări și o piesă teatrală.

Îndată după oarele 8 se dă signalul și producțiunea se începe cu poezia „La zădărnici”, de G. Coșbuc. Am auzit adese ori declamându-se această poezie și nu sunt prea puțin impresionat când afirm, că pentru predarea ei și trebuință de o bună doză de mimică și modulațiune în voce, fiindcă lipsind însuși aceste două, declamarea rămâne fără efect.

Drăgălașa d-șoară Neti Cristea însă, a satisfăcut cu deosebit succes acestor cerințe și prin predarea corectă a poeziei a stors aplauze furtunoase, bine meritate și un buchet de flori așa de frumoase, precum și câte și viețea acestei tinere floricele.

La punctul II. „Dormi, iubito” de V. V. nu apare simpaticul stud. abs. Ioan Montani și cu o voce avântată, plină de sentimentul ce transpiră din această poezie, captivează încă de la început întreg auditorul. A declama pe „Dormi, iubito” o grupă, dar se vede că tinerul din Montani și-a pus toată încrederea în forța și declamă înălc, ceea ce și-a și succes, secerând aplauze furtive.

După aceasta a urmat punctul culminant al programului, comedia: „Soare cu plină” de Vulcan. Teatrele de diletanți au un obicei în a le lăuda chiar și atunci, când sunt slăbuțe, aceasta pentru încurajarea diletanților, dar când scria despre diletanții noștri din Zlatna, trebuie da expoziție accentuează, că ei merită toată lauda, fiindcă prin producțiunea lor ni-au dat dovezi nu numai că știu recita cuvinte secl, dar și știu și simți ceea ce recitează.

Mi ar fi greu să descriu cum s-au procedat în special, căci fie-care și-a avut efectul particular, și tot la oală au produs efect armonios. Trebuia să vezi pe D-șoara Leona Olar în rolul văduvei Clitau, ea apoi și mișcă, că mai bine nu se putea. D-șoarele Aneta Paul și Neti Cristea în rolurile purtate

pareau adevărate puteri artistice. Buchete frumoase li-au fost vrodnică răsplătă pe lângă aplauzele șogomotoase.

Ear frații Montani, Mircea, Paul și Olar au fost cât se poate de bine. În deosebi I. Montani a excelat având un rol de căpetenie în piesă. Dinoulul îi revine în mare parte și meritul pentru reușita bună a petrecerii.

Diletanții noștri pot fi mândri de prestațiunea lor, ear noi, cei cari am ascultat, îi felicităm pentru aceasta și le zicem: Înainte numai, contribuiți din răsunet la răspândirea și dezvoltarea spiritului de lumină, căci totdeauna veți fi cu căldură îmbrățișați și spriginiți.

Terminându-se producțiunea, a urmat jocul insuficient, și își era mai mare dragul privind la drăgălașele dansatoare, cum sbrărau la brațele cavalerilor. Ochi cocheti, priviri galante, conversații intime, straformau sala de joc în raiu pământesc. Dintre secul frumos mi-am notat pe d-șoarele: Aneta Cristea, Elena Olar, Aneta Paul, Hortensia și Maria Popoviciu, Lucreția Montani, Elena Damian, Eva Macaveiu, d-șoara Maxim etc. și pe domnele: Amalia Beșă, Elena Albini, Octavia Vișă, Ana Moldovan, Ana Vișă, Silvia Damian, Fabia Pop, Mărioara Moldovan, Maria Jurca, Victoria Cristea, Otilia Jurca, Ana și Terezia Paul, d-nele Perian, Ursa, Petringenariu și altele, cari nu mi revin în memorie.

Petrecerea a durat până în zorile zilei, când ne-am depărțat ducând cu noi dulci și plăcute suveniruri. N-au lipsit nici străinii, mai ales inteligența maghiară din Zlatna a fost bine reprezentată.

Munteanu.

ȘOAPTE

La o raelă.

Atât de grabnic și fără veste, trecu-ai peste drumul celor vii! Închisă-ți e cărarea vieții acum, porni-ai pe drumul veciniciilor...

In giurul tău e atâta jale, atâta plâns, atâta durere,—cumplită desnădejde cuprins-a sufletul celor ce și tânguiesc viața în fața morții tale.

O lume vine să te vadă, și lacrimi varsă la al tău căpătâiu.

Cine nu rămâne sădărit de priveștiștea neîndurării soartei oarbe?

Și'n mijlocul a atâta durere, frumoasă ca fericirea, figura ta împodobită cu flori și cu ghirlande, nemișcătoare, de-un zimbet e încadrată.

Mireasă fără prihană, par'că mergi în calea mirelui dorit, senină și zimbătoare,—când moartea te-a strâns în brațele sale reci.

Din sferele cerești, unde ești de îngeri serbătorită, un suris ni ai trimis prin buzele-ți pale... ochii îi ai închiși...

... Somnul dulce!...

N. N. Ancu.

Războiul buro-englez.

La Londra a făcut o dureroasă impresie batjocura ce De Wett a pus pe Englezi, căror li-a prins un tren în care erau nu numai 1 milion și 600.000 franci, ci și 30.000 uniforme nouă pentru soldații englezi.

Și mai rău impresionat sunt Englezii din cauză că după cum vestește o telegramă din Kapstadt, Buriș s-au întărit într-atâta, că pe fiecare zi se așteaptă ca ei să asedieze Ladysbrandul. Deja ei sunt în preajma acestui oraș ocupat de Englezi.

Krüger și toți funcționarii superiori de stat sunt la Nelspruit.

E caracteristic că telegramele engleze într-una aduc știri că a murit când unu, când alții dintre ziseseră că a murit presidentul Steyn, pe când acum spun că el este în tabăra de la Machadorp, unde a ținut vorbire înflăcărată. Azi a sosit știre că a murit De Wett, cel care alaltăieri li-a prins trenul cu bani și uniforme. Va fi și această știre o mincună.

Una la zi.

„Un flux buiac de foile-oane vandale și „leitarticii” bombastici s'au descărcat peste noi” — scrie secesionistul dela Orăștie. Desigur! foiletoanele d sale și „leitarticii” lui Scurtu.

Cu litere cursive, Traian publică în „autorizată” următoarele:

„E drept, că după Machiavelli norocul e femeii; și cine vrea s'o aducă sub el, trebuie să o bată, s'o îmbrâncească.”

Protestăm! Machiavelli n'a putut să scrie asemenea indecență. Ci mai probabil e, că Traian n'a tradus bine pe Machiavelli și cu atât mai puțin l'a înțeles. Vorba e însă, că Traian are mania să citeze pe Machiavelli, Savonarolla, pe Ihering, Pe Marc Aurel, pe împăratul Germaniel, pe Mediceu, pe Sir Isaac Newton, Alexandru Wolta, George Stephensen... Se și zice, că venerabilul Dr. Rațiu rămâne întotdeauna încântat de acest potop de citațiuni în toate limbile. De, pe vremea lui nu prea erau cunoscute susnumiții domni.

Noutăți

Arad, 1 Septembrie n. 1900.

Concertul miciei artiste Adelina German. Un interes deosebit se observă în societatea orașului nostru față de concertul, ce-l va da astăzi seara mica pianistă Adelina German în sala hotelului „Crucea Alba” din loc. Cel ce se auzit-o până acum, numai cu admirație și au putut să vorbească despre talentul artistic al acestei copile, în vîrstă abia de 6 ani. Pe lângă prestațiunile ei artistice la pian, mica artistă ni se prezintă, chiar în vîrstă aceasta, și ca o minunată compozitoare. Intre compozițiile ei de până acum sunt câteva dedicate chiar Majestății Sale Reginei României, care o numără între favoritele Sale artiste. Nu ne îndoiim, că publicul din loc va usa vesel de privilegiul plăcut, ca să asculte producțiunea artistică de azi-seara a acestei copile ciudate, care va fi acompaniată de artistul ei tată, dl Anton Kneisel și de dl Harry Schreyer, directorul conservatorului din Arad.

Vulturul austriac penru Unguri este — ciuhă. Unde-l zărești, se sperie. Un asemenea vultur de metal este și pe frontispiciul bisericii sârbești din loc. Un patriot scrie deci în „Arad és Vidéka” o scrisoare, în care zice, că acel vultur i'a scos ochii — așa se zice pe ungurește că i'a supărat patriotismul! Ear' redacția suslăudatei patriotice gazete se întreabă, oare nu se găsește cine să gonească de acolo vulturul?... Cum nu? vorba e că trebuie scără ca să l'ajungă și după chefuri chiar și capetele patriotice trag în jos, ear' nu s'aventă spre sferele înalte, de unde vulturul cu pricina va mai continua să scoată ochii multor patrioți.

Medic român în Timișoara. Dl Dr. med. Alexandru Crăciunescu se va stabili acum cu începutul lunii Septembrie ca medic practic în Timișoara.

Inscrierile la universitățile din Budapesta și Cluj se fac din 1—12 Septembrie inclusive. După acest termen înscrierea se poate face numai cu permisiunea decanului facultății și a ministrului. Cererile pentru scutire de didactru sunt a se înainta până la 12 Septembrie respectivului decan.

Septembrie, după cum prevestește Falb, va fi o lună cu multe ploți. Temperatura va scăde deasemeni și numai în săptămâna din urmă a lunii va fi mai cald. Furtunul vor fi în deosebi în Germania, Franța și Austria. Vom vedea.

Stil bănyan. În primul articol, de care vorbim în fruntea ziarului nostru Bányffy folosește cuvântul „vitattatott”. Cine nu-și aduce aminte de: „tettekeltényező”?

Reuniune română de înmormântare în Brașov. După cum este informată „Gazeta Trans.”, dlul Vasile Sfetea, Iosif Maximilian, Dr. V. Safu și C. Aisér, ca reprezentanți ai comitetelor parohiale din Brașov Scheiu, de pe Tocile, din Brașov Cetate și din Brașovul-vechiu, au ținut săptămâna trecută o ședință în privința

înființării în Brașov a unei „Reuniuni române de înmormântare” după felul, cum sunt cele de curând înființate în Sibiu, Orăștie etc. — În zilele acestea se vor pune la dispoziția comitetelor parohiale „liste de subscriere” și se va împărți un apel către parochienți.

Cadou pe bani publici. În comitatul Moșon s'a descoperit o prea frumoasă kri-vanyiadă. Fiind iubileul fișpanului Pálffy-Dauu, protonotarul comitatului a provocat pe toți slujbașii să contribuie cu bani pentru a i-se cumpăra fișpanului o cunună de argint. Li-se spunea în același timp, că banii li-se vor restitui apoi, socotindu-se, ca necesități de cancelarie, la bugetul comitetelor. Lucrul acesta a eșit însă în public și fișpanul orinduind cercetare, a aflat că într'a-dever, ordinul a eșit din cancelaria vicișpanului. Ministrul de interne a trebuit apoi să ordone cercetare disciplinară atât în contra vicișpanului, cât și a protonotarului.

Vor fi amendat! însă — după obiceiul țării — cu 10 ori 20 coroane, și cu asta basta!

Colonelul și sub locotenentul Din tabăra de manovre din Magyar Cséke. „Pesti Hirlap” aduce știrea următoare: Oficerii regimentului 37 de infanterie și 7 de husari erau adunați în 2 saloane deosebite ale unui restaurant. În salonul oficerilor de infanterie, unde era și comandantul regimentului, colonelul de Aulich la masă întră priatul Francis Iosif de Braganza, sub-locotenent în regimentul 7 de husari, fără sabie, însă cu chipul pe cap. El căuta oficerii de husari și negăsindu-i, vol să se întoarcă, când colonelul de Aulich îi strigă: „Alteță Regală, sunteți oficer și știți că fără sabie nu puteți apăre înaintea superiorului cu chipul pe cap”. Prințul se îngălbeni și salutând strict miștărește răspuse: „Am înțeles, d-le Colonel!” După câte va minute Colonelul primi visita a 2 oficeri, cari îi prezentară provocăția la duel a prințului. Colonelul de Aulich refuză însă provocăția pe motivul, că el, ca colonel, în interes de serviciu a stras atențiunea priatului asupra îndatoririlor sale militare, și raportă cazul Corpului 7 de armată. — Prințul Francis Iosif este al 2-lea fiu al Ducelui Miguel de Braganza și e de 21 ani.

Încă o școală românească în Istria. Dieta istrieană a primit propunerea, de a se înființa în comuna Sussanevizza o școală cu limba de propunere română, având a se preda într-însa și limba germană ca studiu obligat.

Franța și manevrele germane. La Berlin a făcut o foarte bună impresie știrea, că Franța trimite un ofiter la marile manevre germane.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra inseratului (de pe pagina ultimă) al dlui Em. Manno-Zissy, negustor de cereale și produce în Budapesta. Ca Român macedoneu, Da se pune bucuos în serviciul fiecărui Român, care i-se adresează cu comanda.

ULTIME ȘTIRI.

Din China.

Londra, 31 August. Din Hongkong se raportează cu data de ieri, că populațiunea chineză mai mult de jumătate a părăsit orașul Amoi, în care domnește o spaimă imensă, după-ce alectă au sosit acolo trupe de-ale puterilor străine. Aproape întregul oraș e pustiu. Comerțul stagnează și hoști jăfuesc pretutindeni.

New-York, 31 August. Se anunță, că neînțelegeri, ce pot ave grave urmări, s'au produs între Germania și Rusia, care învinuiesc pe cea dintâiu, că a păgubit-o mult în interesele ei din Asia.

Știrea despre o înțelegere între Rusia și America în chestia chineză, a căzut ca un trăsnet la Londra. După-cum este informat „Daily Telegraph”, toată puterile au căzut de acord, să primească pe vice regele Li-Huang-Ciang ca mijlocitor al păcii și să sisteze ostilitățile împotriva Chinei.

Editor: Aurel Popovici Barcianu. Red. răspuns: Ioan Russu Șirianu.

316. 1900.
végrh. sz.

Árverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lippai kir. járásbírótság 1899. évi P. v. 198/3. számú végzése következtében Dr. Suciú János, aradi ügyvéd által képviselt „Lipovana“ tkpénztár javára, Karabas Stefan és Hatzeg Arszen ellen 261 kor. s jár. erejéig 1896 évi november hó 11-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1336 koronára becsült következő ingóságok u. m.: széna, kukorica, ökrök stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lippai kir. járásbírótság 1899. évi P. v. 198/3. számú végzése folytán 231 kor. tőkekövetelés, ennek járuléka s költségek erejéig Székáson leendő eszközésére 1900. évi szeptember hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Lippán, 1900. évi augusztus hó 22-ik napján.

Paska Emil, kir. bírósági végrehajtó.

491 1—1

1019. szám.
1899. V. 2786/6.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírótság 1899. V. 2785/1 számú végzése folytán Dr. Suciú János, aradi ügyvéd által képviselt Siklován Mariucza és társai végrehajtatók javára Siklován Stefan ellen 1404 kor. tőke és járuléka erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 849 koronára becsült gazdasági felszerelések, szarvasmarha és takarmány stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Kurticsón 253. sz. házban leendő eszközésére 1900. évi szeptember hó 14-ik napjának délelőtti 9 és fél órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi augusztus hó 30. napján.

Török Dénes, bírósági végrehajtó.

491 1—1

Em. Manno-Zissy

negutătorie de produse și comisiune în Budapesta
Petöfi-tér 3.

In vederea recoltelor recente, im iau voe a-mi oferi serviciile mele la bursa de cereale domnilor economi, cari voesc a-și dirige afacerile lor de vânzare aici, în cereale ca:
grâu, orz, ovés, cucuruz, rapiță etc.

Lucrez de mai mulți ani la bursa de cereale de aici cu succes, servesc onorațiilor mei comitenți de tot solid și efin.

Rog deci, ca cu ori-ce întrebare în astfel de afaceri să se adreseze la mine direct, în limba română, pe cari le voi rezolva întotdeauna prompt.

Cu distincă stimă;

Em. Manno-Zissy

Budapest, Petöfi-tér nr. 3.

486 1—3

Deposit de giuvaeruri, ciasornice
și argintarii.

Bogat asortiment de ciasornice
cu pendulă, de perete și
deșteptătoare.

I. GRALLERT ȘI FIUL
Fondat 1867
Fondat 1867
Arad, piața Andrassy Nr. 24.
ceasornicar și giuvaeriu

Reparațiuni
de tot felul

de ciasornice și giuvaere
să execută cu toată promptitudinea.
Cu prețurile cele mai moderate.

479 2—

Fondat 1840.

Fondat 1840.

STEINITZER N.

Prăvălie de materii de văpsit, zugrăvit și de lacuri, exclusiv.
Arad, piața Andrassy Nr. 3.

Lack de cea mai bună calitate pentru padiment și lack cu
luciu pentru parchet.

Vapsea	Terpentin	Șerlack
Firnaís	Uleiu de in	Fournir
Brunolin	Carbolineu	Lațuri
	Cleiu	

Toate necesariile pentru tâmplărie. Pansole. Modele pentru pereți.
Deposit bogat de materialuri de specialitate. Comandele din provincie se execută punctual.

489 1—10